

НАЧАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ НА ВОДАЧИ НА ПЪТНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА ЗА ПРЕВОЗ НА ТОВАРИ

(Наредба 41 на МТ)

(Директива 2003/59/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета)

МОДУЛИ ЗА ОБУЧЕНИЕ, ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ПОДЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО, ОПИСАНИЕ НА УЧЕБНОТО СЪДЪРЖАНИЕ

C1, C1E, C, CE

ПРЕВОЗ НА ТОВАРИ

©Зебра Сист, 2014 г.

Код	Наименование на модула	Хорариум	Вид	Стр.
модул CD-P-1	УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО НА БАЗАТА НА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА БЕЗОПАСНОСТ	102 астрономически часа (136 учебни часа)	задължителен	3
модул CD-P-2	ПРИЛАГАНЕ НА ПРАВНАТА УРЕДБА	50 астрономически часа (66 учебни часа и 30 мин.)	задължителен	9
модул CD-P-3	ЗДРАВНА, ПЪТНА И ЕКОЛОГИЧНА БЕЗОПАСНОСТ, ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ, ЛОГИСТИКА	128 астрономически часа (170 учебни часа и 30 мин.)	задължителен	11

Място на провеждане на теоретичното обучение	Разпределение на учебните часове
Учебен кабинет	Не повече от 6 учебни часа на денонощие

Място на модулите в плана на обучение	Изисквания към обучаваните
По време на обучението, обучаваните трябва да получат знания по всички Модули, като няма строга последователност при преподаването им.	Водачите на моторни превозни средства, за управлението на които се изисква свидетелство за управление на моторно превозно средство от категории и подкатегории C1, C1+E, C, C+E, , когато с тези превозни средства се извършват обществени превози или превози за собствена сметка, трябва да притежават карта за квалификация на водача.

МОДУЛ CD-P-1 Управление на превозно средство на базата на изискванията за безопасност

РАЗДЕЛ/ЦЕЛ	Теми	Учебно съдържание
CD-P-1.1 ЦЕЛ: Да се знаят характеристиките на предавателната система, за да се използва по възможно най-добър начин. (криви, свързани с въртящия момент, мощност и специфична консумация на двигателя, област на оптимално използване на оборотомера, обвивни диаграми на отношението на предавателната кутия.)	1.1.1. Прилагане на знанията за характеристиките на двигателя и трансмисията с цел икономично управление	<ul style="list-style-type: none"> • Кинематичната верига • Характеристики на двигателя
	1.1.2. Рационално използване и техническо обслужване на различните системи и компоненти на автомобила като резерв за намаляване на разходите	<ul style="list-style-type: none"> • Ролята на водача • Признаци за неизправности • Технически проверки и обслужване • Консумативите
CD-P-1.2 ЦЕЛ: Да се знаят техническите характеристики и работа на контролите на безопасността, за да контролира превозно средство, да минимизира износването и да предотвратява неправилното функциониране. (специфични характеристики на схемата на хидравличната вакуумна сервоспирачка, граници на използване на спирачки и забавители, комбинирано използване на спирачки и забавители, по-добро използване на отношението скорост/предавка, използване на инерцията на превозно средство, използване на начини за забавяне и спиране по наклонени надолу участъци, действие в случай на отказ.)	1.2.1. Законови изисквания	<ul style="list-style-type: none"> • Изисквания, на които трябва да отговарят спирачните уредби
	1.2.2. Спиране. Спирачни уредби	<ul style="list-style-type: none"> • Физика на процеса на спиране
	1.2.3. Хидравлична спирачна уредба	<ul style="list-style-type: none"> • Спирачна течност
	1.2.4. Комбинирана спирачна уредба	<ul style="list-style-type: none"> • Действие
	1.2.5. Пневматична спирачна уредба	<ul style="list-style-type: none"> • Елементи на двукръгова пневматична спирачна уредба (с ABS) • Компресор • Влагоотделител • Регулатор на налягането • Предпазител против замръзване на кондензата • Предпазен клапан • Многокръгов предпазен клапан (в двукръговата спирачна система е двоен) • Резервоари за въздух под налягане • Кран за изливане на кондензата • Манометрични прибори • Предупредителен сигнал • Спирачен кран • Регулатор на спирачните сили

		<ul style="list-style-type: none"> • Електромагнитен клапан • Спирачни механизми • Спирачен лост • Спирачни камери • Спирачен цилиндър с комбинирано действие • Как действа спирачката за паркиране? • Ръчен клапан (спирачка за паркиране) • Ръчно, механично отпускане на пружинната спирачка • Барабанни и дискови спирачки • Индикатор за износване на накладките
	1.2.6. Системи за сигурност. Антиблокираща спирачна	<ul style="list-style-type: none"> • Система (ABS) • Как действа ABS?
	1.2.7. Електропневматична спирачна уредба с електронен контрол (EBS)	<ul style="list-style-type: none"> • Елементи на EBS
	1.2.8. Спирачни забавители	<ul style="list-style-type: none"> • Моторна спирачка • Включване • Ретардер • Хидравличен ретардер • Контролна светлина • Включване • Варианти на хидравлични забавители • Интардер • Притардер
	1.2.9. Спирачни уредби на ремаркета	<ul style="list-style-type: none"> • Пневматична спирачна уредба на ремаркетата • Еднопроводна • Двупроводна • Оборудване към влекача, обслужващо спирачната система на ремаркетото • Елементи на спирачната уредба на ремаркетото • Спирачка за задържане на място на ремаркетото (паркинг спирачка) • Спирачка с частично действие (опъваща състава)

		<ul style="list-style-type: none"> • Спирачка с продължително действие (за спускане по наклони) • Електропневматична спирачка за ремаркета (EBS) • Антиблокираща (ABS) система в спирачната уредба на ремаркетата • Инерционна спирачка
	1.2.10. Употреба на спирачките. Технически изпитвания на спирачната уредба	<ul style="list-style-type: none"> • Комбинирано използване на основната спирачка и спирачките с продължително действие • Сигурно и икономично спиране • Спирачен фадинг • Технически проверки на ефективността на спирачните уредби • Срокове за представяне на пътните превозни средства за периодичен преглед на техническата изправност • Поведение на водача при евентуален отказ на спирачките по време на пътуване • Техническа поддръжка на спирачната уредба • Барабанни спирачки • Дискови спирачки • Индикатори на износването • Влагоотделител • Подвижни елементи от спирачната уредба
	1.2.11. Системи за активна безопасност в товарните автомобили и автобуси	<ul style="list-style-type: none"> • Антиблокираща система ABS • Поведение на състав от ППС без ABS при спиране в завой с блокиране на колелата
	1.2.12. Колела и гуми	<ul style="list-style-type: none"> • Колела • Джанти • Сдвоени колела • Супершироки колела • Гуми • Конструкция на пневматичната гума

		<ul style="list-style-type: none"> • Означения на гумата • Индикации за типово одобрение • Индикатор за износване • Представителна извадка за товарните индекси • Скоростен индекс • Избор на гуми при смяна • Избор на подходящ протектор съобразно мястото на монтаж • Зимни и летни гуми • Налягане в гумите • Износване на протектора • Експлоатация на автомобилните гуми • Поддръжката • Ремонт на гуми
	1.2.13. Физика на движението	<ul style="list-style-type: none"> • Маса и сила • Център на тежестта • Скорост и ускорение • Кинетична енергия • Как можем да си представим енергията на движението? • Превръщане на енергията • Инерционни сили • Триене (сцепление). Коефициент на сцепление • Пример за стойности на коефициента на сцепление μ • Автомобилът в движение • Опасна зона на спиране, време за реакция, спирачен път • Общото представяне на опасната зона за спиране
	1.2.14. Динамика на автомобила	<ul style="list-style-type: none"> • Сили, действащи на автомобила при движение • Праволинейно движение • Надлъжни сили при праволинейно движение • Теглителна сила

		<ul style="list-style-type: none"> • Съпротивителни сили, действащи на автомобила при движение • Съпротивление при търкаляне • Съпротивление на въздуха • Съпротивление от наклона • Съпротивление от инерцията • Напречни сили • Напречни сили при праволинейно движение • Страничен вятър • Коловозите • Движение в крива. Центробежна сила • Сили на сцепление в контактните петна • Предаване на теглителни сили • Предаване на спирачни сили
<p>CD-P-1.3 ЦЕЛ: Способност за оптимизиране на консумацията на гориво. (оптимизация на консумацията на гориво чрез прилагане на ноу-хау по отношение на точки 1.1. и 1.2.)</p>	<p>1.3.1. Оптимално използване на кинематичната верига. Екология и икономично шофиране</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Проблемите • Вредните за човека емисии • Шум • Вредните за природата емисии. Парников ефект • Решения • Развитие на технологиите • Пазарни инструменти • Развитие на инфраструктурата • Работа с обществата • Развитие на технологиите за опазване здравето на хората и природата • Достигане на съответните EURO еконорми • Принцип на работа на системите за намаляване на азотните окиси (NOx) при работа на дизеловите двигатели за обезпечаване на EBPO 4 и EBPO5 • Система за рециркулация на отработилите газове (EGR) • Система за селективна каталитична редукция (SCR)

		<ul style="list-style-type: none"> • Алтернативни горива • Биодизел • Биоетанол • Природен газ (метан) • Биогаз • Водород • Хибриди • Ролята на транспортните фирми за намаляване на разходите • Превозните средства • Финансови фактори • Планиране на маршрутите • Ролята на водача • Обучението • Мотивацията
<p>С-Р-1.4 ЦЕЛ: Способност за натоварване на превозно средство със спазване на правилата за безопасност и правилно използване на превозно средство. (сили, които оказват въздействие на превозно средство в движение, използване на предавателното отношение в съответствие с товара на превозно средство и профила на пътя, изчисляване на полезния товар на превозно средство или устройство, изчисляване на общ обем, разпределение на</p>	<p>1.3.2. Прилагане на знанията за съпротивленията при движение на автомобила с цел постигане на икономично управление</p> <p>1.4.1. Укрепване на товара</p> <p>1.4.2. Отговорности</p> <p>1.4.3. Физика</p> <p>1.4.4. Разпределение на товара и полезен /работен/ обем</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Съпротивления при движение. От какво зависят? Как да ги намалим? • Съпротивление при търкаляне • Съпротивление на въздуха • Съпротивление от наклона на пътя • Инерционно съпротивление • Некачествено обезопасяване на товара и последици от това • Статистика на ППТ – небезопасени товари • Законови изисквания • Санкции • Отговорности • Равносметка • Физични зависимости • Триене • Сили на въздействие по време на движение • Влияние на стила на управление • Разпределение на товара

<p>товар, последствия от претоварване на оста, стабилност и център на тежестта на превозно средство, типове опаковане и палети; основни категории товари, които се нуждаят от прикрепване, техники за затягане и закрепване, използване на закрепващи ленти, проверка на устройства за прикрепване, използване на оборудване за манипулиране, поставяне и махане на чергило.)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Полезен обем
	1.4.5. Видове товари	<ul style="list-style-type: none"> • Опаковки и товарни единици • Групиране на товари
	1.4.6. Начини на обезопасяване	<ul style="list-style-type: none"> • Помощни средства при укрепване на товара • Косо и диагонално укрепване • Укрепване към пода (платформата) • Укрепване на подвижни товари • Укрепване на неподвижни товари

МОДУЛ CD-P-2 Прилагане на правната уредба

<p>CD-P-2.1 ЦЕЛ: Да се познава социалната среда на автомобилния транспорт и съответната правна уредба. (Максимални работни периоди, специфични за транспортната промишленост; принципи, прилагане и последствия на Регламенти (ЕИО) № 3820/85 и (ЕИО) № 3821/85, санкции за неизползване, неправилно използване или подправяне на тахографа; познаване на социалната среда на автомобилния транспорт: права и задължение на водачите на превозно средство по отношение на началната квалификация и продължаващото обучение.)</p>	<p>2.1.1. Национално законодателство</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Основни нормативни актове в Република България, касаещи превоза на пътници и товари • Закон за автомобилните превози • Закон за движението по пътищата • Наредба № 11 • Наредба № 12 • Наредба № 2 • Наредба № 33
---	--	---

	2.1.2. Международно законодателство	<ul style="list-style-type: none"> • Основни нормативни актове на Европейския съюз, касаещи превоза на пътници и товари • Карта на ЕС в зависимост от прилагането • на Регламент 561/2006, AETR и страните от ЕЕА • Регламент (ЕС) № 561/2006 • Време на управление, почивки по време на работа • AETR
	2.1.3. Правила за работа с тахографи	<ul style="list-style-type: none"> • Работа с тахографите • Аналогови тахографи • Дигитален тахограф
	2.1.4. Контрол	<ul style="list-style-type: none"> • Какви данни трябва да представя водачът при проверка на пътя от контролните органи • Карта на водача • При проверка • Съхранение на листовите • Контролна проверка на тахографа • Контрол на аналогов тахограф • Контрол на дигитален тахограф • Контролни органи
<p>С-Р-2.2</p> <p>ЦЕЛ:</p> <p>Да се познава правната уредба за превоз на товари.</p> <p>(транспортни лицензи, задължения по стандартни договори за превоз на товари, изготвяне на документи, които формират транспортния договор, международни транспортни разрешения, задължения по Конвенцията за договора за международен</p>	2.3.1. Закон за автомобилните превози	<ul style="list-style-type: none"> • Общи положения • Лицензиране и регистриране • Достъп на български превозвачи до международен превоз на товари и на чуждестранни превозвачи до превоз на товари на българска територия • Договор за превоз на товари • Отговорност при договор за превоз на товари • Рекламации и искове при договори за превоз на товари

<p>автомобилен превоз на товари, изготвяне на международна товарителница, преминаване през граница, изпращачи на товари, специални документи, които придружават товарите.)</p>	<p>2.3.2. Други законови предписания</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Закон за движението по пътищата • Наредба № 11 За международен автомобилен превоз на пътници и товари • Наредба № 33 от 3 ноември 1999 г. За обществен превоз на пътници и товари на територията на република България • Конвенция за договора за международен автомобилен превоз на товари
--	--	--

<p>МОДУЛ CD-P-3 Здравна, пътна и екологична безопасност, предоставяне на услуги, логистика</p>		
<p>CD-P-3.1 ЦЕЛ: Да се осведомят водачите на превозните средства за рисковете на пътя и за произшествия при работа. (типове произшествия при работа в транспортния сектор, статистика на пътнотранспортни произшествия, участие на товарни автомобили/междуградски автобуси, човешки, материални и финансови последици.)</p>	<p>3.1.1. Комплексност на движението по пътищата</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Влияние на околната среда • Особености на пътя • Атмосферни условия • Дъжд, мъгла, сняг и лед • Астрономическо време, периоди от денонощието и годишен с • Фактори за възникване на пътнотранспортни произшествия • Поведение на другите участници в движението • Отклоняване на вниманието • Отговорности • Организационни аспекти • Товар • Водач • Възраст • Стил на управление • Дееспособност, ниво на познания и опи • Опитен водач (добър водач) • Физическо и психическо състояние • Емоции

		<ul style="list-style-type: none"> • Скорост
	3.1.2. Рискови фактори. Злополуки на работното място	<ul style="list-style-type: none"> • Техническо състояние, оборудване и обзавеждане • Работно място на водача • Облекло • Качване и слизане от превозното средство • Товарене и разтоварване • Поддръжка на акумулатора и помощ за стартиране • Колела и гуми • Злополуки при смяна на гумите и последиците от тях • Повдигане на кабината • Опасности в зоната на двигателя • Движение по пресечен терен или строителна площадка • Работилница (сервиз)
	3.1.3. Преглед на трудовите и транспортните злополуки	<ul style="list-style-type: none"> • Нормативни изисквания • Трудова злополука • Възникване на злополуки • Модел на възникване на злополука • Злополуките в числа • Транспортни злополуки с участие на камиони • Транспортни злополуки с участие на автобуси • Убити и ранени хора, участващи в ПТП • Трудови злополуки в сектор “Автомобилен транспорт” • Трудови злополуки с участието на автобуси • Разноски при злополуки
	3.1.4. Безопасно поведение	<ul style="list-style-type: none"> • Безопасно управление на МПС • Скорост и дистанция • Особенности в маршрутния/градския транспорт • Особенности в туристическия транспорт

		<ul style="list-style-type: none"> • Особенности при автобусен превоз на ученици • Особенности в товарния превоз
<p>CD-P-3.2 ЦЕЛ: Способност за предотвратяване на криминални престъпления и трафик на нелегални имигранти. (обща информация, последствия за водачи на превозно средство, превантивни мерки, списък за проверка, законодателство за отговорността на превозвача.)</p>	3.2.1. Нелегално превозване на имигранти	<ul style="list-style-type: none"> • Миграция • Бежанска миграция • Трудова миграция • Нелегална миграция • Рамкови условия за нелегалната миграция • Смъртни случаи при нелегалната миграция
	3.2.2. Правни основания и държавен контрол	<ul style="list-style-type: none"> • Закон за чужденците в Република България • Държавен контрол • Криминалност (престъпност) във връзка с неразрешена миграция • Предпазни мерки, които трябва да спазват водачите на товарни автомобили, свързани с нелегалните мигранти • Предпазни мерки, които трябва да спазват водачите на автобуси, свързани с нелегалните мигранти • Последствия при опасност от съдействие на нелегалната миграция
	3.2.3. Защита от кражба и нападение	<ul style="list-style-type: none"> • Съвети относно сигурността по време на пътуване • Поведение в случай на кражба и нападение
<p>CD-P-3.3 ЦЕЛ: Способност за предотвратяване на физически рискове. (ергономични принципи; движения и пози, които представляват опасност, физическа годност, лична защита.)</p>	3.3.1. Ергономия	<ul style="list-style-type: none"> • Ергономия • Натоварване и налягане • Натоварване и налягане на работното място на водача • Гръбначен стълб – физически натоварвания • Седене на работното място в автобус и камион • Видове спорт, подходящи и неподходящи за гърба
	3.3.2. Да виждаш и да те виждат	<ul style="list-style-type: none"> • Устройството на човешкото око • Зрителна способност

		<ul style="list-style-type: none"> • Помощни средства за виждане • Настройване на огледалото • Предно стъкло и фарове
	3.3.3. Климат	<ul style="list-style-type: none"> • Температурен режим на човешкото тяло • Благоприятен климат • Индекс на комфорт или уют: • Климатични инсталации и филтърни системи
	3.3.4. Шум	<ul style="list-style-type: none"> • Как чуваме • Измерване на звукът • Шумът и неговото въздействие • Как да предпазите слуха си? • Шумът в автобуса • Шумът в товарния камион
	3.3.5. Факторът възраст	<ul style="list-style-type: none"> • Влиянието на фактора възраст • Възрастта и развитието на дееспособността и работоспособността • Как се отразява възрастта в трудовия живот?
	3.3.6. Трудовомедицински грижи	<ul style="list-style-type: none"> • Основна информация за здравните грижи • Цялостна грижа и опазване на здравето
CD-P-3.4 ЦЕЛ: Осведоменост за важността на физическите и умствени способности. (принципи на здравословно балансирано хранене, въздействие на алкохол, наркотици и други вещества, които могат да повлияят върху поведението, симптоми, причини, ефекти на умора и стрес, основната роля на основния цикъл работа/почивка.)	3.4.1. Хранене	<ul style="list-style-type: none"> • Храносмилане, състав на различните храни • Необходимост от течности • Енергийни носители и обмяна на веществата • Рискове за здравето при неправилно хранене • Пирамидата на хранителните продукти
	3.4.2. Дневен ритъм и умора	<ul style="list-style-type: none"> • Дневен ритъм • Изморяване и умора • Мерки срещу умората
	3.4.3. Стрес	<ul style="list-style-type: none"> • Какво представлява стресът

		<ul style="list-style-type: none"> • Фази на стреса • Самооценка в стресова ситуация, стратегии за преодоляване на стреса • Последици от претоварването с информация • Грешки при вземане на решения • Краткосрочни мерки за преодоляване на стреса • Дългосрочни мерки за преодоляване на стреса
	3.4.4. Алкохол, медикаменти и вещества, предизвикващи промяна в поведението	<ul style="list-style-type: none"> • Поведение при употреба на алкохол, наркотични и психотропни вещества • Причини за наркоманиите • Фази на пристрастеност • Начало на успешна терапия • Влошаване способността за шофиране под влияние на наркотични и психотропни вещества • Хронични последици от злоупотреба с алкохол • Медикаменти – опасност от пристрастяване
<p>CD-P-3.5 ЦЕЛ: Способност на оценка на аварийни ситуации. (поведение при аварийна ситуация: оценка на ситуацията, избягване на усложнения на произшествието, повикване на помощ, помагане на пострадалите и даване на първа помощ, реакция в случай на пожар, евакуиране на намиращите се в товарния автомобил/пътниците в автобуса, осигуряване на безопасността на всички пътници, реакция в случай на агресия; основни принципи на изготвяне на отчет за произшествие.)</p>	3.5.1. Злополуки (аварии, пътни произшествия, инциденти)	<ul style="list-style-type: none"> • Кратка терминология • Видове аварии (катастрофи), произшествия и инциденти • Оборудване на автобусите и товарните автомобили
	3.5.2. Действия при авария или произшествие	<ul style="list-style-type: none"> • Система за управление на безопасността • Сценарии при възникване на злополука • Мерки при възникване на злополука • Първа помощ • Основни видове пожари и техните означения • Използване на пожарогасител • Как да се справите сами при авария или инцидент
	3.5.3. Поведение при произшествия с превозни средства за превоз на пътници	<ul style="list-style-type: none"> • Действия при аварийни ситуации • Преобърнат автобус • Пожар в автобуса

	3.5.4. Аварии и инциденти в тунел и на мост.	<ul style="list-style-type: none"> • Тунели • Как да действаме в тунели при различни пътни ситуации • Мостове
	3.5.5. След инцидента	<ul style="list-style-type: none"> • Грижи след тежък инцидент • Концепции и модели • Как да попълним разбираемо протокола за пътнотранспортно произшествие
<p>CD-P-3.6 ЦЕЛ: Способност за възприемане на поведение, което подпомага подобряването на имиджа на компанията (поведение на водача на превозно средство и имидж на компанията: важност за компанията на стандарта на обслужването, предоставено от водача на превозно средство, ролите на водача на превозно средство, хората, с които водачът на превозно средство ще се занимава, поддръжка на превозно средство, организация на работата, търговски и финансови ефекти на спор.)</p>	3.6.1. Различните роли на водача	<ul style="list-style-type: none"> • Различните роли • Изисквания към водачите
	3.6.2. Качество на работата на водача	<ul style="list-style-type: none"> • Какво означава качество? • Безопасност или добро обслужване
	3.6.3. Първото впечатление	<ul style="list-style-type: none"> • Първото впечатление • Външен вид • Мимика и жестове • Избор на думите • Произношение • Глас
	3.6.4. Позитивни /положителни/ формулировки	<ul style="list-style-type: none"> • Позитивни формулировки
<p>D-P-3.7 ЦЕЛ: Да се познава икономическата среда на автомобилния превоз на товари и организацията на пазара.</p>	3.7.1. Пазар при превоза на товари	<ul style="list-style-type: none"> • Общи положения • Превози на товари • Превоза на товари с ППС и ЖП превози • Значение на превоза на товари с ППС
	3.7.2. Видове разрешителни	<ul style="list-style-type: none"> • Видове разрешителни

(автомобилен транспорт във връзка с другите начини на транспорт (конкуренция, товароизпращачи), различни автомобилни транспортни дейности (превоз за сметка на отсрещната страна, за собствена сметка, спомагателни транспортни дейности), организация на основните типове транспортни дружества и спомагателни транспортни дейности, различни транспортни специализации (камиони-цистерни, контролирана температура и т.н.), развитие на сектора (диверсификация на предоставяните услуги, железопътен транспорт, подизпълнение и т.н.).)		<ul style="list-style-type: none"> • Установяване на стандарти за качество в превоза на товари • Роля на транспортните съюзи (браншови организации)
	3.7.3. Ролята на водача	<ul style="list-style-type: none"> • Приносът на водача за понижаване разходите и конкурентоспособността • Приносът на служителите (освен водача) в предприятието

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ /УЧЕБЕН/ ПОДХОД

Теоретичното обучение по МОДУЛ CD-P-1 Управление на превозно средство на базата на изискванията за безопасност, МОДУЛ CD-P-2 Прилагане на правната уредба и МОДУЛ CD-P-3 Здравна, пътна и екологична безопасност, предоставяне на услуги, логистика се провежда групово или индивидуално.

Мястото на провеждането е учебният кабинет.

В началото на всяко занятие преподавателят трябва да обясни на обучавания какви знания ще се усвоят и какви са характерните им особености. По време на занятиято, преподавателят трябва да насочва вниманието на обучавания към конкретното учебно съдържание.

Обучението включва използването на традиционните методи: разказ, обяснение, беседа, анализ и обобщение. При повечето от темите се използват ситуационните методи за обучение: инцидент, казус, ролеви игри и видео тренинг.

При обучението се използват учебно-технически средства и дидактически материали за пресъздаване на различни пътни ситуации, използвани за разясняване на проблемни въпроси и поставяне на такива към обучаваните.

За проверка и затвърдяване на знанията, по преценка на преподавателя, се извършва текущ контрол:

преди всяка тема, върху въпроси от предходната тема или

преди всяко занятие, върху въпроси от темите на предходното занятие, или

след преминаване на предварително определена група теми.

Решават се задачи, казуси, които се оценяват от самите обучавани с помощта на преподавателя. Допуснатите грешки се анализират и разясняват от преподавателя.

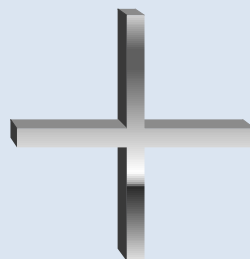
Резултатите на определени етапи от обучението се определят със средствата за оценяване при текущия контрол.

ИЗПОЛЗВАНИ ДИДАКТИЧЕСКИ МАТЕРИАЛИ И УЧЕБНО-ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА

По време на обучението обучаващите се подготвят по разработени учебни помагала

– Учебно помагало за квалификация на водачи на ППС за превоз на ТОВАРИ/ПЪТНИЦИ (съдържа общите знания, които трябва да придобият, както водачите на ППС за превоз на ТОВАРИ, така и тези на ППС за превоз на ПЪТНИЦИ.);

- Учебно помагало за квалификация на водачи на ППС за превоз на ТОВАРИ съдържа специализираните знания, които трябва да придобият, водачите на ППС за превоз на ТОВАРИ.

По време на обучението се използват аудио-визуални средства – персонален компютър и мултимедиен проектор и разработен програмен продукт – Интерактивен помощник за преподавателите по теоретично обучение на кандидатите за придобиване на карта за квалификация на водачи на ППС за превоз на ТОВАРИ/ПЪТНИЦИ.

Интерактивен помощник
за преподавателите по теоретично
обучение на кандидатите за придобиване
на квалификация на водачи на ППС
за превоз на ТОВАРИ/ПЪТНИЦИ

- начална квалификация
- периодично обучение
- общи и специализирани знания

мултимедийно обучение

www.naredba41.com

ТОВАРИ
ПЪТНИЦИ

Съдържание на Учебно помагало за квалификация на водачи на ППС за превоз на товари/пътници (общи знания)		Учебното помагало включва общите знания, които трябва да придобият, както водачите на ППС за превоз на пътници, така и водачите на ППС за превоз на товари.
CD-P-1 Управление на превозно средство на базата на изискванията за безопасност		
CD-P-1.1	Да се знаят характеристиките на предавателната система, за да се използва по възможно най-добър начин.	
CD-P-1.2	Да се знаят техническите характеристики и работа на контролите на безопасността, за да контролира превозно средство, да минимизира износването и да предотвратява неправилното функциониране.	
CD-P-1.3	Способност за оптимизиране на консумацията на гориво.	
CD-P-2 Прилагане на правната уредба		
CD-P-2.1	Да се познава социалната среда на автомобилния транспорт и съответната правна уредба.	
CD-P-3 Здравна, пътна и екологична безопасност, предоставяне на услуги, логистика		
CD-P-3.1	Да се осведомят водачите на превозните средства за рисковете на пътя и за произшествия при работа.	
CD-P-3.2	Способност за предотвратяване на криминални престъпления и трафик на нелегални имигранти.	
CD-P-3.3	Способност за предотвратяване на физически рискове.	
CD-P-3.4	Осведоменост за важността на физическите и умствени способности.	
CD-P-3.5	Способност на оценка на аварийни ситуации.	
CD-P-3.6	Способност за възприемане на поведение, което подпомага подобряването на имиджа на компанията	

Съдържание на Учебно помагало за квалификация на водачи на ППС за превоз на товари (специализирани знания)		Учебното помагало включва специализираните знания, които трябва да придобият водачите на ППС за превоз на товари.
CD-P-1 Управление на превозно средство на базата на изискванията за безопасност		
C-P-1.4	Способност за натоварване на превозно средство със спазване на правилата за безопасност и правилно използване на превозно средство.	
CD-P-2 Прилагане на правната уредба		
CD-P-2.2	Да се познава правната уредба за превоз на товари.	
CD-P-3 Здравна, пътна и екологична безопасност, предоставяне на услуги, логистика		
CD-P-3.6	Способност за възприемане на поведение, което подпомага подобряването на имиджа на компанията	
C-P-3.7	Познаване икономическата среда на автомобилния превоз на товари и организацията на пазара.	

<p>Съдържание на Интерактивен помощник за преподавателите по теоретично обучение на кандидатите за придобиване на квалификация на водачи на ППС за превоз на товари/пътници</p>	<p>Интерактивният помощник съдържа многобройни илюстрации, схеми, графики и филми, като съдържанието и подредено по модули.</p>
<p>CD-P-1 Управление на превозно средство на базата на изискванията за безопасност</p>	 <p>Интерактивен помощник за преподавателите по теоретично обучение на кандидатите за придобиване на квалификация на водачи на ППС за превоз на ТОВАРИ/ПЪТНИЦИ</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ начална квалификация ■ периодично обучение ■ общи и специализирани знания <p>мултимедийно обучение</p> <p>www.naredba41.com</p>
<p>CD-P-2 Прилагане на правната уредба</p>	
<p>CD-P-3 Здравна, пътна и екологична безопасност, предоставяне на услуги, логистика</p>	